

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/51/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718200980
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8718200980.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD. a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 472 34 466, proti žalovanému: Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140, o zaplatenie sumy 7.781,84 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 13Csp/8/2018-180 zo dňa 22.10.2019 takto

rozhodol:

9CoCsp/51/2022

Potvrdzuje rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania.
Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.
Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.
O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

9CoCsp/51/2022

- Okresný súd Poprad (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom, č.k. 13Csp/8/2018-180, v poradí druhým, rozhodol takto:
„I. Žalovaný sa zaväzuje zaplatiť žalobcovi sumu 7.781,84 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 10.10.2017 do zaplatenia do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
II. V časti o zaplatenie úroku z omeškania v rozsahu nad 5 % ročne žalobu zamietla.
III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca žalobou doručenu súdu dňa 20.02.2018 žiadal, aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu sumu 7.781,84 eura s 8 % úrokom z omeškania ročne od 10.10.2017 do zaplatenia. Žiadal, aby mu súd priznal nárok na náhradu trov konania.

V žalobe uviedol, že dňa 23.08.2010 uzavrel so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej mu žalovaný poskytol úver vo výške 18.500 eur za zmluvne dojednaných podmienok. Predmetná zmluva však neobsahuje viaceré náležitosti vyžadované § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Preto žiadal vydať bezdôvodné obohatenie. Absenciou obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy (§ 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z.) sa úver podľa § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Žalobca v žalobe uplatnil viaceré právne dôvody, ktoré robia poskytnutý úver bezúročným a bez poplatkov a tiež také, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť (časti alebo aj celej) zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru: (I) zmluva neobsahuje údaj o termíne konečnej splatnosti úveru, (II) zmluva neobsahuje údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny a iných poplatkov, (III) zmluva nezakotvuje právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, (IV) zmluva umožňuje meniť úrokovú sadzbu zo strany žalovaného, avšak v takom prípade by mala zmluva obsahovať podmienky, za ktorých môže dôjsť k zmene úrokovej sadzby, a preto v nej musí byť uvedený index, alebo referenčná úroková sadzba, na ktorú je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, (V) zákon vyžaduje, aby v zmluve o spotrebiteľskom úvere boli uvádzané podmienky a spôsob vykonania zmien úrokovej sadzby, (VI) v zmluve o spotrebiteľských úveroch by mali byť uvedené aj údaje týkajúce sa poplatkov, ktoré spotrebiteľ počas trvania úverového vzťahu má dodávateľovi zaplatiť; v samotnej zmluve sú však len príkladmo vymenované niektoré poplatky a vo vzťahu k nim len odkazuje na sadzobník banky, teda zmluva neobsahuje podmienky, za ktorých je dodávateľ tieto poplatky oprávnený účtovať; žalobca považuje úverovú zmluvu v tejto časti za absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, (VII) viaceré účtované poplatky (napr. poplatok za vedenie účtu) v zmluve sú neprijateľné a nezákonné, (VIII) úverová zmluva neobsahuje správny údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, (IX) ale ak sa s tým súd nestotožní, potom z dôvodu, že zo zmluvy vyplývajú dva rôzne údaje celkových čiastok, ktoré má spotrebiteľ zaplatiť, je úverová zmluva pre jej neurčitost' a nezrozumiteľnosť absolútne neplatná (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Voči vydanému platobnému rozkazu podal odpor. Namietal posudzovanie záväzkového vzťahu ako vzťahu, pre ktorý majú platiť ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko žalobcovi bol poskytnutý úver na rekonštrukciu nehnuteľnosti, lehota splatnosti bola dohodnutá na 10 rokov od termínu dočerpania úveru, a v dodatku k zmluve bol termín konečnej splatnosti zmenený na 06.04.2021. Žalovaný nesúhlasil s tým, že by zmluva neobsahovala podstatné náležitosti. Čo sa týka namietaného nedostatku termínu konečnej splatnosti úveru, uviedol, že termín vo formáte deň, mesiac a rok nemohol byť uvedený, keďže splatnosť bola dohodnutá v nadväznosti na termín čerpania úveru. Žalovaný tiež namietal aktívnu legitimáciu žalobcu, pretože dlh neplatil žalobca, ale záložca, ktorým bola E. B.. Vzniesol námietku premlčania, pretože žalobca vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia získal najneskôr dňom 17.09.2015, kedy bol o platbe, ktorú zaslal záložca, informovaný. Subjektívna premlčacia doba uplynula najneskôr dňa 17.09.2017 a žaloba bola podaná po jej uplynutí.

Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že strany sporu uzavreli dňa 23.08.2010 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 18.500 eur. Úver bol poskytnutý na rekonštrukciu nehnuteľnosti – rodinného domu v F. č. súp. XXX, postaveného na parc. č. 18/1, zapísaného na LV č. XXXX pre k.ú. F.. V zmysle článku III, bodu 1 zmluvy, úver bol úročený úrokovou sadzbou vo výške 5,74 % p.a., ktorá bola platná do 05.09.2011. V zmysle bodu 2 sa zmluvné strany dohodli, že banka vždy, najneskôr tri týždne pred ukončením platnosti úrokovej sadzby, zašle dlžníkovi oznámenie o novej výške a dobe platnosti úrokovej sadzby, dohodnutej v súlade s obvyklou úrovňou úrokových sadzieb pre daný typ úveru v banke a podľa vyhodnotenia osobnej a finančnej situácie dlžníka. V zmysle bodu 3, pokiaľ dlžník nebude súhlasiť so zmenou úrokovej sadzby, je povinný túto skutočnosť banke písomne oznámiť najneskôr týždeň pred dňom ukončenia platnosti úrokovej sadzby a v takom prípade je povinný splatiť celý zostatok istiny a príslušenstvo, najneskôr ku dňu ukončenia platnosti úrokovej sadzby. V článku III, bode 5 je uvedená RPMN vo výške 7,06 % a celková čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť vo výške 24.902,40 eura. V zmysle článku IV sa strany dohodli, že dlžník môže dočerpať úver v celom rozsahu do 03.03.2011. V zmysle článku VI, bodu 1 zmluvy, úver mal byť splatený najneskôr do 10 rokov od termínu jeho dočerpania. Úver mal byť splácaný v mesačných splátkach v počte 120, a to vždy k tretiemu dňu v mesiaci vo výške 202,98 eura, a to za predpokladu, že dlžník dočerpá celý úver v termíne podľa článku IV ods. 1 zmluvy. V opačnom prípade banka oznámi dlžníkovi výšku anuitnej splátky zodpovedajúcu vyčerpanému úveru.

Za účelom zabezpečenia úveru bola uzavretá záložná zmluva, predmetom záložného práva bol rodinný dom č. súp. XXX v F..

Žalobca počas trvania úverového vzťahu vyplatil z titulu istiny sumu 18.500 eur, z titulu zmluvných úrokov sumu 5.169,38 eura, z titulu poplatkov sumu 872,14 eura a z titulu úrokov z omeškania sumu 1.740,32 eur. Žalobca teda spolu uhradil sumu 26.281,84 eura.

Dňa 01.03.2013 bol k zmluve uzavretý Dodatok č. 1, ktorým bola zmenená úverová zmluva v časti termínu konečnej splatnosti úveru tak, že táto bola dojednaná na deň 16.04.2021.

Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 497 Obch. zák., ďalej podľa zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom k momentu uzavretia zmluvy (§ 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 2), podľa § 451 ods. 1, 2 OZ, § 100 ods. 1 OZ, § 107 ods. 1, 2 OZ, § 563 OZ, § 517 ods. 2 OZ a § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z.

Výrok o trovách konania odôvodnil úspechom žalobcu vo veci podľa § 255 ods. 1 CSP.

Prvoinštančný súd dospel k záveru, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu je jednoznačne zmluvou spotrebiteľskou. Za spotrebiteľskú zmluvu ju označil samotný žalovaný; účel poskytnutia úveru; rekonštrukcia nehnuteľnosti, aj dohodnutá doba splatnosti úveru v čase jej uzavretia, svedčia o tom, že žalobcovi žalovaný poskytol spotrebiteľský úver.

Tento charakter bol ustálený aj v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu (sp. zn. 4Co/15/2019 zo dňa 25.4.2019 – pozn. odvolacieho súdu), preto na daný právny vzťah je potrebné aplikovať zák. č. 129/2010 Z.z.

Prvoinštančný súd sa zaoberal aktívnou (vecnou) legitimáciou žalobcu, keď túto spochybnil žalovaný tým, že časť dlhu hradila E. B., ktorá bola v postavení záložcu. Prvoinštančný súd zistil, že E. B. sa so žalobcom navzájom vysporiadali a pokiaľ u žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, tak len na úkor žalobcu ako druhej zmluvnej strany. V tomto rozsahu považoval súd obranu žalovaného za nedôvodnú. Ďalej prvoinštančný súd skúmal ex offa náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere namietané žalobcom. Pokiaľ sa týka námietky vo vzťahu k zmene úrokovej sadzby a k absencii podmienok a spôsobu vykonania zmien úrokovej sadzby, vychádzal z právneho názoru odvolacieho súdu (sp. zn. 4Co/15/2019), kde odvolací súd jednoznačne konštatoval, že v zmluve o úvere v bode III, bod 1.2 zmluvy je dojednaná fixná úroková sadzba a nie je potrebné, aby v zmluve bol uvedený aj index a predpoklady zmeny úrokovej sadzby. Preto uvedenú námietku prvoinštančný súd považoval za nedôvodnú.

Ani námietku o chýbajúcom údaji o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom nepovažoval súd za dôvodnú. Okrem poukazu odvolacieho súdu (sp. zn. 4Co/15/2019) na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.2.2018 a na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 zo dňa 9.11.2016 poukázal aj na to, že NS SR vo viacerých stanoviskách konštatoval, že eurokonformným výkladom § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 možno dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútorných skladieb jednotlivých splátok. Účelom tohto ustanovenia nebolo, aby mal spotrebiteľ pri uzavretí zmluvy o úvere k dispozícii v číselnom vyjadrení informáciu, aká časť bude v tej-ktorej splátke pripadať na istinu, úroky a iné platby. Vychádzal nielen z rozsudku ESD z 9.11.2016 vo veci C-42/15 a uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017, ale aj ďalších rozhodnutí s tým, že riešenie tejto otázky považoval už ustálené rozhodovacou praxou NS SR. Keďže zmluva uzavretá stranami obsahuje údaj o výške, počte a termínoch splátok, nemožno konštatovať v tomto prípade dôvod na aplikáciu § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z.

Z argumentov žalobcu, z ktorých malo vyplývať, že poskytnutý úver má byť posúdený ako bezúročný, mal za relevantný len ten, ktorým žalobca namietal absenciu vyjadrenia termínu konečnej splatnosti úveru. V tejto súvislosti odkázal na názor, ktorý mal vyplynúť z uznesenia odvolacieho súdu č.k. 4Co/15/2019-154, ktorým bol zrušený pôvodný rozsudok vo veci, rozsudok č.k. 13Csp/8/2019-111 z 19.10.2018. Z názoru odvolacieho súdu má vyplývať, že v zmluve uvedené vyjadrenie termínu konečnej splatnosti nezodpovedá zákonnej požiadavke určenia termínu splatnosti jasne, zrozumiteľne. Súd prvej inštancie uviedol, že to, ako je vyjadrený termín konečnej splatnosti v zmluve o úvere, ktorá bola uzatvorená medzi stranami nespĺňa riadne uvedenie termínu konečnej splatnosti, pretože zo zmluvy nie je zrejmé, čo sa myslí pod pojmom dočerpanie úveru, teda či ide o deň, kedy bol daný príkaz zo strany dodávateľa k uskutočneniu bankového prevodu klientovi, alebo deň pripísania požičanej sumy na účet klienta. Pre tento dôvod dospel súd prvej inštancie k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru s konštatovaním, že tento dôsledok má absencia aj len jednej z obligatórnych náležitostí zmluvy. Žalovaným vznesenú námietku premlčania nepovažoval súd prvej inštancie za dôvodnú. Uviedol, že nie je vylúčené, aby subjektívna a objektívna lehota začala plynúť súčasne. Musí byť však splnená podmienka, že oprávnená osoba má jednoznačnú vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia. V danom prípade objektívna premlčacia doba začala plynúť dňom 08.09.2015, kedy došlo k splateniu zostatku úveru. Nebolo preukázané, že by súbežne začala plynúť aj subjektívna premlčacia doba. Podľa súdu prvej inštancie, ak žalobca poukazyval na to, že o skutočnosti, že mohlo dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia sa dozvedel až zo stanoviska Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 23.08.2017, až týmto dňom začala plynúť subjektívna premlčacia doba. Zo strany žalovaného nebolo dôkazmi spochybnené toto tvrdenie žalobcu. Preto dospel súd k záveru, že subjektívna premlčacia doba mohla začať plynúť najskôr dňom ako tvrdil žalobca. Pokiaľ žaloba bola podaná 20.02.2018, žalobca uplatnil svoj nárok pred uplynutím subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby.

Keďže zmluva o úvere, ktorá bola medzi stranami uzavretá je bezúročná a bez poplatkov, žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 7.781,84 eura, ktoré je povinný vydať žalobcovi.

Zamietavý výrok napadnutého prvoinštančného rozsudku nebol napadnutý odvolaním, preto v tejto časti sa stal rozsudok právoplatným. Týkal sa zamietnutého nároku na vydanie sumy 1.740,32 eura zaplatenej žalobcom ako úroky z omeškania, ktorý nárok žalobca nepreukázal.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, a to voči vyhovujúcemu výroku a výroku o nároku na náhradu trov konania z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil dve sporné otázky a následne nesprávne rozhodol. Týmito otázkami boli absencia termínu konečnej splatnosti úveru a začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby, čím nesprávne právne posúdil vec.

Podľa žalobcu zmluva o úvere nespochybniteľne obsahuje termín konečnej splatnosti úveru. Vyjadrenie termínu je jasné, určité a zrozumiteľné, a spĺňa všetky náležitosti kladené na tento údaj právnou úpravou. Takéto vyjadrenie je dokonca k prospechu spotrebiteľa, keďže on sám svojim konaním, podaním žiadosti o čerpanie úveru, v ktorej uvedie dátum požadovaného čerpania, určí tento termín. Žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie na podporu svojho záveru o absencii termínu konečnej splatnosti úveru uvádza ničím nepodložené tvrdenie o nepochybnom pojme „dočerpanie úveru“. Súčasťou zmluvy sú aj obchodné podmienky, ktorými je vymedzený pojem čerpanie úveru. Je uvedené, že poskytnutím peňažných prostriedkov sa rozumie deň odpísania z úverového účtu dlžníka. V tejto súvislosti uviedol, že obe súdom prvej inštancie spomenuté vymedzenia, dátum zadania príkazu bankou a pripísania peňažných prostriedkov spadajú z povahy veci do toho istého dňa a samozrejme, sa zhodujú aj s dátumom odpísania peňažných prostriedkov z úverového účtu dlžníka a aj s dátumom požadovaného čerpania, ktoré stanovil klient. V tomto prípade sa jednalo o dátum 13.09.2010. Žalovaný poukázal tiež na to, že súd prvej inštancie vôbec nebral do úvahy skutočnosť, že pri uzatváraní dodatku k zmluve, v čase keď už bolo možné termín konečnej splatnosti úveru uviesť vo formáte deň, mesiac a rok, je presne takto tento termín v zmluvnom texte vyjadrený.

Súd prvej inštancie nesprávne stanovil aj začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby, kde síce uviedol, že je rozhodujúce poznanie skutkových okolností, nie znalosť právnej kvalifikácie, ale napriek tomu začiatok plynutia premlčacej doby určil na deň, keď bolo žalobcovi doručené stanovisko Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ich právna analýza právnej kvalifikácie). Poukázal tiež na to, že zo žalobcovej výpovede vyplynulo, že na základe presvedčeni o bezdôvodnom obohatení oslovil pani E. - G., Združenie na ochranu práva spotrebiteľa a následne Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Žalovaný uviedol, že záložca dňa 08.09.2015 poukázal čiastku 20.443 eur na účet č. 4019452988. Uvedená platba bola dňa 09.09.2015 prijatá. S najväčšou pravdepodobnosťou už v tento deň mal žalobca vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno zodpovednosť za (tvrdené) bezdôvodné obohatenie vyvodíť. Preukázateľne touto vedomosťou žalobca disponoval dňa 17.09.2015, keď bol o platbe a o vysporiadaní pohľadávky informovaný zamestnankyňou žalovaného. Tento deň je teda nutné posúdiť ako začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby, ktorá uplynula najneskôr 17.09.2017. Je tak zrejmé, že žaloba bola podaná po uplynutí subjektívnej premlčacej doby.

Podľa žalovaného súd prvej inštancie vyhotovil rozhodnutie, ktorého odôvodnenie nespĺňa kvalitatívne nároky, ktoré sa naň kladú. Argumenty uvádzané súdom si nesmú navzájom odporovať a rozhodnutie nemá byť nepreskúmateľné. Nepreskúmateľné rozhodnutie, ktorým je aj odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, je priamym zásahom do práva žalovaného na spravodlivé konanie a súdnu ochranu.

Žiadal preto, aby odvolací súd vo veci sám rozhodol tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalobcu zaviazne k náhrade trov konania.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu považuje za správny.

Pokiaľ žalovaný spochybňuje správnosť právneho posúdenia súdu prvej inštancie k absencii uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru, uviedol, že údaj o termíne konečnej splatnosti úveru je v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch esenciálnou náležitosťou samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere a musí byť v tejto obsiahnutý explicitne, a to presným dátumom, vo formáte deň, mesiac, a rok, pričom akékoľvek iné vymedzenie daného okamihu nie je možné považovať za dostatočné explicitné vyjadrenie tohto termínu, keďže spotrebiteľ by si v prípade záujmu o tento údaj musel okamih konečnej splatnosti úveru vyvodíť len z ostatného obsahu zmluvy. Takýto názor vyplýva z rozhodnutí krajských súdov aj okresného súdu.

Nie správna je aj argumentácia žalovaného vo vzťahu k plynutiu subjektívnej premlčacej doby. V prejednávanej veci žalobca plnil žalovanému na základe uzatvorenej spotrebiteľskej úverovej zmluvy. Teda plnil to, čo mu výslovne vyplývalo priamo z uzatvoreného právneho úkonu. Plnil svoje povinnosti splácať na účet svojho veriteľa jednotlivé splátky úveru, ako mu táto povinnosť vyplývala zo zmluvy o úvere. Až po tom ako sa skutočne dozvedel podstatnú skutočnosť, že žalovaný nemá nárok na akékoľvek plnenie v rozsahu akýchkoľvek úrokov a poplatkov, je možné hovoriť o tom, že žalobca skutočne spoznal všetky podstatné skutkové okolnosti týkajúce sa bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ žalovaný v odvolaní, vo vzťahu k posudzovaniu plynutia subjektívnej premlčacej doby odkazoval na rozhodnutia súdov, napríklad na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Cdo/121/2009, uviedol, že v konaní, v ktorom najvyšší súd posudzoval tam prejednanú vec, nevystupoval žiadny spotrebiteľský prvok. Vo veci, ktorú posudzoval súd prvej inštancie bola však posudzovaná právna otázka začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, na ktorú sa zo zákona vzťahuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Ide teda o špecifickú situáciu. Podľa žalobcu, z ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka a slovného vymedzenia „keď sa oprávnený dozvie“, je potrebné vyvodiť, že oprávnená osoba musí nadobudnúť skutočnú vedomosť o skutočnostiach uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je možný predpoklad, že by oprávnená osoba mohla skutkové okolnosti vedieť alebo že by sa to mohla, alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť. Ak spotrebiteľ mal získať skutočnú, (nie len predpokladanú) vedomosť o bezdôvodnom obohatení, musel poznať z uzatvorenej zmluvy rozsah povinností vyplývajúcich zo zmluvy (obsah zmluvy), a samotné plnenie zo zmluvy, ako aj skutočnosť, že veriteľ nemá na základe danej zmluvy nárok na akékoľvek plnenie nad rámec ním poskytnutých finančných prostriedkov. Na to, aby spotrebiteľ mal vedomosť o tom, že k bezdôvodnému obohateniu vôbec došlo, je potrebné, aby mal vedomosť o všetkých týchto uvedených skutočnostiach a najmä o poslednej skutočnosti.

Žalobca poukázal aj na to, že pokiaľ žalovaný vzniesol námietku premlčania, námietka má byť kvalifikovaná. V prejednanom prípade však k tomu nedošlo, keďže žalovaný v námietke premlčania neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo zrejmé na základe čoho je možné nepochybné dospieť k záveru, že vedomosť o tom, že k bezdôvodnému obohateniu dochádza, a kto sa bezdôvodne obohacuje, mal žalobca už v čase zaplatenia tej-ktorej splátky plnenej nad rámec istiny poskytnutého úveru. Podľa žalobcu žalovaný v konaní svoju námietku premlčania v konaní riadne neodôvodnil, ale túto ani nepodložil relevantnými dôkazmi. Dôkazné bremeno v prípade tejto skutočnosti spočívalo na jeho strane.

Žalobca zdôraznil, že o tom, kto sa na jeho úkor obohatil sa dozvedel až po doručení stanoviska Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 23.08.2017, pričom skorší dátum zistenia existencie bezdôvodného obohatenia žalobcom nebol v predmetnom konaní nijako preukázaný. Žalovaný na prejednaný prípad aplikuje nesprávny výklad subjektívnej premlčacej doby, na základe čoho sa absolútne nezaobrá subjektívnou skutočnosťou - existenciou skutočnej vedomosti žalobcu o existencii bezdôvodného obohatenia. V tejto súvislosti odkázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/121/2009 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III.ÚS 413/2013-9.

Podľa žalobcu nie je dôvodný ani odvolací argument o nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odôvodnenie rozsudku obsahuje rozsiahlu popisnú časť, dôkazy, aj to ako sa s vecou zaoberal, čiže právne posúdenie.

Žiadal preto, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v napadnutom rozsahu potvrdil a priznal žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. O odvolaní žalovaného rozhodol v poradí druhým rozsudkom odvolací Krajský súd v Prešove pod sp. zn. 9CoCsp/5/2020, ktorý napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku zmenil tak, že žalobu zamietol. Priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Rozsudok sa stal právoplatným dňa 22.1.2021. Odvolací súd považoval námietku žalovaného, že v zmluve absentuje údaj o termíne konečnej splatnosti úveru, za dôvodnú, rozhodnutie prvoinštančného súdu o aplikácii § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z.z. za nesprávne. Nárok žalobcu bol vyhodnotený ako premlčaný.

5. Proti tomuto rozsudku podal dovolanie žalobca.

6. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 4Cdo/119/2021 zo dňa 24.8.2022 rozsudok Krajského súdu v Prešove z 26.11.2020 sp. zn. 9CoCsp/5/2020 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolací súd uviedol, že pokiaľ sa odvolací súd odklonil od skoršieho záväzného právneho názoru v zrušujúcom uznesení (sp. zn. 4Co/15/2019), nestotožnil sa so závermi súdu prvej inštancie (ktorý sa z dôvodov hospodárnosti konania obmedzil pri konštatovaní bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru len na absenciu údajov o termíne konečnej splatnosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z.) a vo veci meritórne rozhodol (opätovnému zrušeniu prvoinštančného rozhodnutia bránilo ustanovenie § 390 CSP), bol povinný posúdiť dôvodnosť žaloby a náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. aj vo vzťahu k zvyšným obligatórnym náležitostiam požadovaných zákonom, ktoré v zmysle hmotnoprávnych námietok žalobcu predmetná zmluva neobsahuje a ktorých absencia (rôzne nedostatky) spôsobuje, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, resp. majú za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru.

Dovolací súd dospel k záveru, že za danej procesnej situácie, v ktorej sa odvolací súd po opätovnom rozhodnutí veci súdom prvej inštancie ocitol, mohol k zamietnutiu žaloby pristúpiť iba v prípade, ak by ani jeden z uplatnených dôvodov o bezúročnosti a bezpoplatkovosti (resp. neplatnosti) zmluvy o spotrebiteľskom úvere neobstál. Inými slovami, bolo povinnosťou odvolacieho súdu všetkými dôvodmi uplatnenými v žalobe osobitne sa skutkovo a právne zaoberať a vysvetliť, prečo ten-ktorý tvrdený dôvod o tom, že poskytnutý úver v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. (platného a účinného v čase uzavretia zmluvy) je bezúročný a bez poplatkov, resp. že úverová zmluva je neplatná a neobstojí.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní, ako aj konanie, ktoré rozhodnutiu súdu prvej inštancie predchádzalo.

V rámci prípravy rozhodnutia o odvolaní žalovaného odvolací súd v konaní sp. zn. 9CoCsp 5/2020 vyzval strany sporu v súlade s ustanovením § 382 CSP k tomu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 272 Obchodného zákonníka a k § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré pri doterajšom rozhodovaní neboli použité.

Žalobca vo vyjadrení k výzve súdu poukázal na ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka so zdôraznením, že aplikácia § 272 Obchodného zákonníka nepripadá do úvahy. Pokiaľ ide o § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s aplikáciou tohto ustanovenia súhlasí. Žalovaný na výzvu súdu nereagoval.

8. Podľa § 455 OZ je odvolací súd, súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, povinný riadiť sa právnym názorom vysloveným dovolacím súdom v zrušujúcom rozhodnutí ako v hmotnoprávnej, tak aj procesnoprávnej rovine.

Preto odvolací súd vo veci nariadil pojednávanie, keďže prvoinštančný súd sa z dôvodu hospodárnosti zaoberal len dôvodom pre posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti záväzkového vzťahu podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zák. č. 129/2010 Z.z.. Zistil, že tento údaj zmluva o úvere neobsahuje, zo zmluvy o úvere nie je možné jednoznačne tento deň určiť, preto úver považoval za bezúročný a bez poplatkov a tým nastali podmienky na vrátenie bezdôvodného obohatenia žalobcovi v rozsahu 7.781, 84 eur s prísl. Ostatné dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru buď nepovažoval za také, kde je dôvodná aplikácia § 11 zák. č. 129/2010 Z.z. alebo ich neskúmal.

Na pojednávaní pred odvolacím súdom žalovaný na podanom odvolaní trval. Namietal všetky tvrdené dôvody o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy. Žiadal prvoinštančný rozsudok zmeniť, žalobu zamietnuť. Uplatnil si trovy konania.

Žalobca na odvolacom pojednávaní na podanej žalobe trval, žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. Nesúhlasil s tým, že nárok je premlčaný. Poukázal na absenciu indexu alebo údajov o referenčnej úrokovej sadzbe. Namietal neplatnosť zmluvy pre rozpor sumy celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ uhradiť a sumy ako násobku výšky mesačnej splátky a počtu splátok, spornosť zmluvne určených poplatkov a vplyv na RPMN. Uplatnil si trovy konania.

9. Odvolací súd zopakoval na pojednávaní dokazovanie v nevyhnutnom rozsahu, ktorý sa týka zistenia skutkových okolností namietanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti, resp. neplatnosti úveru. Odvolací súd v zmysle právneho názoru dovolacieho súdu skúmal dôvodnosť podaného odvolania žalovaným a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

10. Žalobca, právne zastúpený, podal na súd prvej inštancie dňa 20.02.2018 žalobu, ktorou sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia v sume 7.781,84 eura od žalovaného, založenú na tvrdení o tom, že medzi ním a žalovaným bola dňa 23.08.2010 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovaný žalobcovi poskytol úver vo výške 18.500 eur, náležitosti zmluvy však nezodpovedali zákonom vyžadovaným náležitostiam záväzkového vzťahu, je jedným z účastníkov ktorého je spotrebiteľ. Konkrétne chýbajú náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, preto úver, ktorý bol na základe tejto zmluvy poskytnutý, je úverom bezúročným a bezpoplatkovým. Keďže žalobca žalovanému uhradil nad rámec istiny poskytnutého úveru čiastku 7.781,84 eura, na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré má žalobcovi vydať.

11. Skutkové tvrdenie o tom, že medzi stranami sporu, žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, bola dňa 23.08.2010 uzatvorená zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru, spornými neboli. Z listín zo spisu vyplýva uzavretie zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 161602. Podľa tejto zmluvy sa žalovaný zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 18.500 eur za účelom rekonštrukcie nehnuteľnosti, ktorý bol zabezpečený nehnuteľnosťou. Dohodnutá bola ročná úroková sadzba 5,74 %, platná do 05.09.2011 s tým, že 3 týždne pred dňom ukončenia jej platnosti bude dlžníkovi zaslané oznámenie o novej výške a o platnosti dohodnutej úrokovej sadzby v súlade s obvyklou úrovňou úrokových sadzieb pre daný typ úveru v banke. Ročná percentuálna miera nákladov bola uvedená vo výške 7,06 %. Celková čiastka, ktorú má dlžník zaplatiť predstavovala 24.902,40 eura, priemerná hodnota RPMN bola 9,10 %. Zo zmluvy vyplýva, že dlžné strany sa dohodli, že dlžník zaplatí úver najneskôr do 10 rokov od termínu jeho dočerpania. Peňažný záväzok dlžníka vyplývajúci zo zmluvy zanikne jeho splatením.

Žalobca ako dlžník sa zaviazal splácať úver v mesačných anuitných splátkach, ktorých počet je 120 každého 3. dňa v každom mesiaci vo výške 202,98 eur.

Úver bol zabezpečený okrem záložného práva aj dohodou o zrážkach zo mzdy.

Nie sporným bolo aj uzavretie Dodatku č. 1 k predmetnej zmluve, na základe žiadosti dlžníka, kde predmetným dodatkom sa článok VI. bod 1 zmluvy o úvere, upravujúci splatenie úveru zmenil tak, že zmluvné strany sa dohodli, že dlžník splatí úver najneskôr do 06.04.2021 (dátum konečnej splatnosti úveru po odklade splátok a peňažný záväzok dlžníka vyplývajúci zo zmluvy zanikne jeho splatením).

Nebolo sporné tvrdenie žalobcu o tom, že na úhradu úveru bola ním poukázaná čiastka 26.281,84 eura.

12. Zásadne sporným a rozhodujúcim bolo právne posúdiť tvrdenie žalovaného o tom, že na jeho strane bezdôvodné obohatenie nevzniklo keďže zmluva zodpovedá zákonom predpokladaným a vyžadovaným náležitostiam. Zásadným bolo tiež posúdiť relevantnosť žalovaným vnesenej námietky premlčania, z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej doby nároku, ktorý uplatnil žalobca na súde ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

13. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy. Dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 272 ods. 1 Obchodného zákonníka zmluva vyžaduje pre platnosť písomnú formu iba v prípadoch ustanovených v zákone, alebo keď aspoň jedna strana pri rokovaní o uzavretí zmluvy prejaví vôľu, aby sa zmluva uzavrela v písomnej forme.

Podľa § 272 ods. 2 Obchodného zákonníka ak písomne uzavretá zmluva obsahuje ustanovenie, že sa môže meniť alebo zrušiť iba dohodou strán v písomnej forme, môže sa zmluva meniť alebo zrušiť iba písomne.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy medzi stranami sporu, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 1 cit. zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 cit. zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu;

ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne.

Podľa § 451 ods. 1 Obč. zákonníka v platnom znení, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 cit. zákona bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

14. Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v čase vzniku zmluvy medzi stranami sporu, vyžadovanou v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, bolo uvedenie doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti zmluvy.

Podľa článku VI. bodu 1 zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru uzavretej stranami sporu dňa 23.08.2010, zmluvné strany sa dohodli, že dlžník splatí úver najneskôr do 10 rokov od termínu jeho dočerpania. Peňažný záväzok dlžníka vyplývajúci zo zmluvy zanikne jeho splatením.

Čo sa týka požiadavky na uvedenie doby trvania zmluvy je nepochybné, že formulácia druhej vety v bode 1 článku VI. zmluvy zodpovedá zákonnej požiadavke. Je jasné, že trvanie zmluvy je totožné s trvaním peňažného záväzku žalobcu voči žalovanému, t.j. do jeho zániku. Uvedené žalobca ani nerozporoval. Určujúcim a zásadným bolo to, či zmluva, či už vo forme a znení ako bola podpísaná jej stranami pri jej vzniku, alebo ako celok, t.j. vrátane dodatku k nej, zodpovedá zákonnej úprave.

Zákon č. 129/2010 Z.z. vo vzťahu k náležitosti vyplývajúcej z § 9 ods. 2 písm. f) nenormuje v zmysle jednoznačného vymedzenia zákonom použitý pojem termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Z dôvodovej správy k vyhlásenému zneniu zákona vyplýva len potreba zrozumiteľnej informovanosti o tejto náležitosti.

Termín je slovo latinského pôvodu pre vymedzenie určeného, stanoveného času pre realizáciu nejakého úkonu, dosiahnutia niečoho, splnenia. V tomto zmysle vymedzením času môže byť konkrétne určený deň alebo iná skutočnosť spôsobilá identifikovať stanovený čas, t.j. termín splnenia.

V tejto súvislosti sa prilihavým javí odkaz na názor Ústavného súdu Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 331/1998, podľa ktorého pri výklade právneho úkonu je nepísaným právnym pravidlom predpoklad, podľa ktorého žiadny normotvorca nezamýšľa dať tvorenému aktu absurdné alebo nerozumné následky. Súd by sa preto mal pri výklade zmluvy vyhnúť najmä takému výkladu, ktorý je pochybný najmä s obsahom na absurdné, či problematické dôsledky, ku ktorým vedie.

Podľa prvej vety bodu 1 článku VI. zmluvy v znení platnom v čase jej uzavretia (23.08.2010), bol termín splatenia vymedzený „najneskôr do 10 rokov od termínu jeho dočerpania“.

Je zrejmé, že akémukoľvek inému, na zmluve neparticipujúcemu subjektu, tento časový údaj nemôže byť jasný, nakoľko informáciu o „dočerpaní“ nemusí mať.

Zmluva je však dvojstranný právny úkon určený jej účastníkom, ktorí, alebo niektorý z nich, môže jej dôsledky ovplyvniť, ak mu to znenie zmluvy umožňuje.

V prejednávacom prípade možnosť ovplyvniť konečnú splatnosť zmluvy bola na strane žalobcu, keďže je to dlžník, ktorému sa veriteľ zaviazal poskytnúť úver v zmluvne dohodnutej výške, ktorý sa môže rozhodnúť, kedy úver „dočerpe“. Dočerpaním sa logicky nemôže rozumieť nič iné ako to, že v dôsledku „čerpania“ úveru sa peňažné prostriedky dostávajú do dispozičnej majetkovej sféry dlžníka. V tomto zmysle konštrukcia súdu prvej inštancie o údajnej nezrozumiteľnosti toho, či sa dočerpaním úveru má myslieť deň „kedy bol daný príkaz zo strany dodávateľa k uskutočneniu bankového prevodu klientovi alebo deň pripísania požičanej sumy na účet klienta“ obstať nemôže, a je možné súhlasiť s názorom žalovaného, že zmluvou dohodnutá formulácia bola v prospech dlžníka, ktorý bol tým subjektom, ktorý daný časový faktor mohol ovplyvniť a musel byť tak uzročený s tým, kedy nastane konečná splatnosť úveru - do 10 rokov od času, kedy úver vo výške, ako sa mu žalobca zaviazal poskytnúť, dočerpe, t.j. dostane sa v úplnosti do jeho dispozície.

Potrebné je však uviesť, že pre prípad, že by žalobca nebol spotrebiteľom s charakteristikou priemerného spotrebiteľa, tak ako tento pojem vyplýva z bodu 18 preambuly Smernice 2005/29/ES z 11.05.2005 o nekalých praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, t.j. spotrebiteľom, ktorý je rozumne informovaný, vnímavý a obozretný, dňa 01.03.2013 strany sporu uzavreli Dodatok č. 1 k zmluve z 23.08.2010 v písomnej forme, ktorý, ako z textu vyplýva, bol uzavretý na základe žiadosti žalobcu, a ktorým sa článok VI. zmluvy bod 1 veta prvá zmenil tak, že dlžník splatí úver najneskôr do 06.04.2021 (dátum konečnej splatnosti úveru po odklade splátok).

Aj pre prípad, ak by bol akceptovateľný názor prvoinštančného súdu o nezrozumiteľnosti konečnej splatnosti úveru v pôvodnej zmluve, uzavretím dodatku museli byť akékoľvek pochybnosti odstránené.

Pokiaľ uvedený záver, z posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie nevyplýva, resp. ak mal súd za to, že právny vzťah je potrebné hodnotiť len v zmysle podmienok v čase uzavretia zmluvy, je potrebné uviesť, že autoritatívne zasahovanie do autonómie vôle strán je namieste tam, kde je takýto zásah racionálne nevyhnutný, stanovenie právnych následkov dvojstranného právneho úkonu je vždy otázkou jeho interpretácie v kontexte konkrétnych súvislostí. Platí pritom, že jednou zo zásad občianskeho práva je zásada prevencie, v zmysle ktorej majú byť prípadné pochybnosti riešené dohodou v záujme odstránenia prekážok, resp. všetkého, čo by mohlo v budúcnosti viesť k rozporu.

Ak teda strany uzavreli dodatok k zmluve obsahujúci konkrétny dátum konečnej splatnosti úveru v štruktúre deň, mesiac, rok, tento ich úkon akékoľvek úvahy o nesprávnosti údajov o konečnej splatnosti úveru eliminoval.

Preto súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnemu záveru ak mal za to, že z dôvodu údajnej absencie údajov o konečnej splatnosti úveru bol úver, ktorý poskytol žalovaný žalobcovi úverom bezúročným a bezpoplatkovým a prijatím plnenia vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie, ktoré by mal žalobcovi v rozsahu plnenia prijatého nad sumu istiny poskytnutého úveru vydať.

15. Tak, ako uviedol dovolací súd vo svojom uznesení sp. zn. 4Cdo 119/2021, v prvom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu sp. zn. 4Co/15/2019 odvolací súd zastal stanovisko, že obligatórna náležitosť zmluvy o úvere ohľadom vyjadrenia termínu konečnej splatnosti úveru chýba. Absentuje spôsob vyjadrenia, akým mali zmluvné strany upravený termín konečnej splatnosti úveru v článku VI, bod 1 zmluvy, čo nezodpovedá zákonnej požiadavke podľa § 9 ods. 2 písm. f/ CSP. Súd prvej inštancie bol viazaný bezvýhradne právnym názorom súdu vyššej inštancie a nedovoľovalo mu zohľadniť nič, čo by mohlo viesť k nerešpektovaniu rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 4Co/15/2019, okrem zmeny skutkových zistení a právnej úpravy, resp. rozhodovacej praxe.

V právnom posúdení odvolacej námietky žalovaného aktuálne odvolací súd sa odklonil od skoršieho názoru odvolacieho súdu, ktorý v súčasnej dobe považuje rozhodovacou praxou a názorom najvyšších súdnych autorít za prekonaný. Podľa rozhodnutia R 16/2022 uverejneného v zierke stanovísk NS SR a súdov SR platí, že v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. apríla 2018, nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Náležitosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 písm. j/ zákona sú splnené, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo 69/2020).

Právne závery odvolacieho súdu vo veci korešpondujú aktuálnej rozhodovacej praxi najvyšších súdnych autorít a niet rozumného dôvodu sa od týchto záverov odkloniť.

16. Preto odvolací súd v zmysle právneho názoru dovolacieho súdu a žalobcovými očakávaniami, že odvolací súd posúdi spor spravodlivo a v súlade so skoršie vysloveným právnym názorom, v súlade so spotrebiteľským charakterom sporu. Skúmal, či úverová zmluva netrpí ďalšími namietanými nedostatkami, pre ktoré by bolo možné dospieť k rovnakým záverom, ako v preskúmanom napadnutom prvoinštančnom rozsudku.

Keďže prvoinštančný súd skúmal len niektoré namietané dôvody, odvolací súd podľa právneho názoru dovolacieho súdu skutkovo a právne vyhodnotil ďalšie dôvody namietané v žalobe, či úverová zmluva netrpí ďalšími vadami, pre ktoré by bolo možné dospieť k rovnakým záverom o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (resp. k jeho neplatnosti).

17. Podľa žalobcu ďalším dôvodom je, okrem už vyriešeného dôvodu absencia údajov o termíne konečnej splatnosti úveru, tvrdenie, že zmluva neobsahuje údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k) zák. 129/2010 Z.z.).

V pôvodnom uznesení odvolacieho súdu sp. zn. 4Co/15/2019 v bode 9 odvolací súd vyhodnotil názor prvoinštančného súdu ako dostatočne neodôvodnený s poukazom na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 a rozsudok SD EU vo veci C-42/15.

Prvoinštančný súd poukázal v preskúmanom rozsudku na už ustálenú súdnu prax, podľa ktorej toto ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z.z. nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, t.j. určenia, aká časť každej splátky sa použije na úhradu splátky istiny a aká časť spláca bežné úroky a poplatky. Účelom tohto nie je, aby mal spotrebiteľ pri uzatvorení zmluvy o úvere k dispozícii v číselnom vyjadrení informáciu, aká časť bude v tej-ktorej splátke pripadať na istinu, úrok a iné poplatky. Poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017, ktoré vychádzalo z rozsudku SD EU z 9.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Klára

Bíroová. Tento názor je prezentovaný aj v ďalších rozhodnutiach NS SR, napr. 7Cdo/98/2018, 5Cdo 132/2017, 4Cdo 211/2017, 3Cdo 45/2018. Vo vzťahu k tejto námietke ide už o ustálenú rozhodovaciu prax.

Odvolačný súd sa s týmto právnym názorom v plnom rozsahu stotožňuje. Len na podporu a potvrdenie správnosti tohto názoru odkazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 1VCdo 4/2022, kde vo vzťahu k predchádzajúcej právnej úprave (§ 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 258/2001 Z.z.) rozhodol, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky (istina, úroky, poplatky), pričom v bode 16.1 vychádzal z aktuálnej ustálenej rozhodovacej praxe k výkladu § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z.z.

Preto ani tento dôvod nie je spôsobilý privodiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

18. Žalobca v žalobe namietal, že zmluva nezakotvuje právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky (§ 9 ods. 2 písm. l) zák. č. 129/2010 Z.z.)

K tejto podstatnej náležitosti zmluvy o úvere nezaujal odvolací súd v uznesení sp. zn. 4Co/15/2019 žiadne stanovisko. Ani v preskúvanom uznesení prvoinštančného súdu niet posúdenia tejto vytýkanej náležitosti spotrebiteľskej zmluvy.

Odvolačný súd preskúmal predloženú zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 161602 zo dňa 23.8.2010, vrátane Dodatku č. 1 zo dňa 1.3.2013 a zistil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. l) zák. č. 129/2010 Z.z. vôbec neobsahuje.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/ a § 10 ods. 1.

Na základe zistených skutočností a v súlade s citovaným zákonným znením odvolací súd dospel k záveru, že namietaná absencia náležitosti zmluvy o úvere podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona nie je sankcionovaná bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy. Preto túto namietanú náležitosť zmluvy o úvere nepovažoval za spôsobilú privodiť pre žalobcu priaznivé rozhodnutie.

19. Žalobca ďalej namietal, že zmluva umožňuje meniť úrokovú sadzbu zo strany žalovaného, avšak v takom prípade by mala zmluva obsahovať podmienky, za ktorých môže dôjsť k zmene úrokovej sadzby, a preto v nej musí byť uvedený index alebo referenčná úroková sadzba, na ktorú je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná. Podľa žalobcu zákon vyžaduje, aby v zmluve o spotrebiteľskom úvere boli uvádzané podmienky a spôsob vykonania zmien úrokovej sadzby.

Uvedené namietané dôvody vyplývajú z § 9 ods. 2 písm. i/ zák. č. 129/2010 Z.z.

Už odvolací súd v uznesení sp. zn. 4Co 15/2019 uviedol, že v zmluve je dojednaná fixná úroková sadzba a v zmluve nemusí byť uvedený aj index a predpoklady zmeny úrokovej sadzby.

V preskúvanom rozhodnutí prvoinštančný súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu uvedenú námietku nepovažoval za dôvodnú.

Odvolačný súd po doplnení dokazovania zistil, že zmluvné strany sa dohodli, že poskytnutý úver bude úročený úrokovou sadzbou vo výške 5,74 % ročne, ktorá bude platná do 5.9.2011 (pod III ods. 1). Banka sa zaviazala, že najneskôr 3 týždne pred dňom skončenia platnosti úrokovej sadzby zašle dlžníkovi oznámenie o novej výške a dobe platnosti úrokovej sadzby v súlade s obvyklou úrovnou úrokových sadzieb pre daný typ úveru a podľa vyhodnotenia osobnej a finančnej situácie dlžníka. Boli dohodnuté podmienky pre prípad nesúhlasu dlžníka so zmenou úrokovej sadzby a podmienky zmeny výšky a doby platnosti úrokovej sadzby pri obojstrannom záujme.

Z obsahu úverovej zmluvy nevyplýva, že by v zmluve bol uvedený index alebo referenčná úroková sadzba, na ktorý je výška úrokovej sadzby naviazaná. Zmluva obsahuje podmienky a spôsob vykonania zmien v úrokovej sadzbe (bod III. odsek 2, 3, 4).

Podľa § 9 ods. 2 písm. i/ zák. č. 129/2010 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa OZ musí obsahovať úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny.

Odvolačný súd vo vzťahu k tejto náležitosti spotrebiteľskej zmluvy zopakoval a doplnil dokazovanie, na rozdiel od už doteraz zistených skutkových okolností, ktoré boli podkladom pre právny názor odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 4Co 15/2019 zistil, že okrem uvedenia indexu či referenčnej úrokovej sadzby zmluva obsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. i/ zákona. Úrok bol dojednaný fixný na čas od uzatvorenia zmluvy dňa 23.8.2010 do 5.9.2011 s tým, že boli dohodnuté podmienky a spôsob vykonávania zmien.

Odvolačný súd sa zameril na posúdenie absencie indexu či referenčnej úrokovej sadzby.

Zákon v ust. § 9 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z. určuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ich absencia v uzavretej zmluve má podľa § 11 ods. 1 zákona následky bezúčinnosti a bezpoplatkovosti.

Obligatórnou náležitosťou zmluvy o úvere sú náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. i/ zákona, preto ich čo i len čiastočná absencia je sankcionovaná § 11 ods. 1 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z.z. Pri určení, či údaj o indexe alebo referenčnej úrokovej sadzbe musí byť uvedený v zmluve odvolací súd nezistil, že by prvotné dojednanie fixného úroku spôsobilo, že uvedené informácie nemusia byť v zmluve obsiahnuté. Práve pre absenciu náležitosti vyžadovaných v zákone potom odvolací súd považuje úver za bezúčinný a bez poplatkov. Zmluva o úvere nemá údaj o indexe alebo referenčnej úrokovej sadzbe.

20. Žalobca ďalej uviedol, že v zmluve o spotrebiteľských úveroch by mali byť uvedené aj údaje týkajúce sa poplatkov, ktoré spotrebiteľ počas trvania úverového vzťahu má dodávateľovi zaplatiť. V samotnej zmluve sú však len príkladmo vymenované niektoré poplatky a vo vzťahu k nim zmluva odkazuje na sadzobník banky. Zmluva neobsahuje podmienky, za ktorých je dodávateľ tieto poplatky oprávnený účtovať. Preto je zmluva v tejto časti absolútne neplatná (§ 39 OZ).

Odvolačný súd sa v uznesení sp. zn. 4Co 15/2019 touto otázkou neplatnosti časti zmluvy nezaoberal. Ani v preskúvanom rozhodnutí prvoinštančného súdu niet o tejto námietke skutkové či právne posúdenie. Odvolací súd z vykonaného dokazovania zistil, že v zmluve v bode IX odsek 1, 2 banka vymenováva poplatky, ktoré sa zaväzuje dlžník uhradiť s tým, že vo vzťahu k výške poplatkov a ich splatnosťou odkazuje len na Sadzobník banky.

V zmluve v odseku 1 (bod IX) je dohodnuté, že dlžník má povinnosť zaplatiť banke, za spracovanie úveru, za ďalšie služby spojené s úverom a s jeho správou, ako aj za ostatné služby, ktoré banka poskytuje, odplatu, ktorá predstavuje poplatky vo výške a so splatnosťou podľa Sadzobníka banky a to aj v prípade, ak dlžník úver nebude čerpať.

Z tohto dojednania nie je možné zistiť, aké konkrétne plnenia žalovaný dodáva žalobcovi ako spotrebiteľovi a za aké úkony majú poplatky byť spotrebiteľom konkrétne hrazené. Z dojednania poplatku nie je jednoznačne určené, či poplatok je jednorazový alebo opakujúci sa a spôsob jeho výpočtu.

Odvolačný súd nevyklučuje právo banky žiadať zaplatenie poplatku za poskytnutie úveru, avšak pri uzatváraní zmluvy musí spotrebiteľ vedieť, o aký poplatok ide, v akej presnej výške a za aké bankou poskytnuté plnenia ho má zaplatiť. V opačnom prípade je možno na takúto zmluvnú podmienku hľadieť ako neplatnú (§ 37 OZ).

Ustanovenie bodu IX odsek 2 zmluvy o úvere obsahuje zoznam rôznych poplatkov, ktoré sa dlžník zaväzuje zaplatiť banke vymenované len príkladmo. Ani v tejto časti zmluvy nie sú uvedené žiadne bližšie okolnosti účtovania poplatkov a ich výška. Spektrum poplatkov nie je kompletný, je uvedený len príkladmo. Aj v tomto prípade je zmluvné dojednanie natoľko nejasné, že spotrebiteľ ani nemôže vopred vedieť, či má žalovanému uhrádzať ešte ďalšie poplatky.

Podľa § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 41 OZ ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Odvolačný súd dospel k záveru, že zmluvné dojednanie medzi žalobcom a žalovaným o poplatkoch je oddeliteľné od zvyšnej časti úverovej zmluvy a od ostatného obsahu bez ujmy na ich obsah. Preto skúmal len platnosť dojednania o poplatkoch.

Pre riadne a platné dojednanie právnych úkonov zákon okrem iného určuje ich určitosť. Nestačí, ak je zmluvným stranám jasné, čo je predmetom právneho úkonu, pokiaľ to objektívne nie je známe.

Dohoda strán sporu o poplatkoch v oboch bodoch je tak neurčitá, že ani prostredníctvom výkladového pravidla podľa § 35 OZ nie je možné jednoznačne určiť druh a výšku jednotlivých poplatkov, rozsah poplatkových povinností.

Preto odvolací súd považoval námietku neplatnosti časti právneho úkonu v bode IX zmluvy za dôvodnú.

21. V ust. § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z. ako podstatnú náležitosť úverovej zmluvy, kde je jednou stranou spotrebiteľ je ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto RPMN.

Celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

Celková výška spotrebiteľského úveru je maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní, poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov, do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

Otázkou celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť sa odvolací súd v uznesení sp. zn. 4Co/15/2019 nezaoberal. Nebola predmetom skúmania ani v posudzovanom prvoinštančnom konaní.

Odvolací súd z vykonaného dokazovania zistil, že žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 18.500 eur pri úročení 5,7 % ročne do 5.9.2011. Mesačne bola dohodnutá splátka 202,98 eur a počet splátok 120. V zmluve je dohodnutá celková čiastka, ktorú má dlžník zaplatiť vo výške 24.902,40 eura v čase uzatvorenia zmluvy.

Z uvedeného zistenia vyplýva, že úverová zmluva obsahuje údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, avšak je sporné, či tento údaj je správny.

Žalobca tvrdil, že pokiaľ celkovú čiastku, ktorú musí zaplatiť vyrátal z mesačnej splátky 202,98 eur na 120 mesiacov, potom celková čiastka vychádzala na 24.357,60 eura, čo je o 544,80 eura menej, než je dohodnuté v zmluve. Z obsahu zmluvy nie je možné zistiť, aké ďalšie náklady mal spotrebiteľ, ktoré predstavujú 544,80 eura.

Z uvedeného sa preto dá jednoznačne vyvodiť, že neurčitým uvedením poplatkov spojených s úverom ako nákladov spotrebiteľa spojených s týmto úverom chýbajú údaje (predpoklady) pre výpočet RPMN. Poplatky musia byť súčasťou vstupných údajov pri jej výpočte. Je preto nesprávne, pokiaľ v zmluve neexistuje jednoznačný údaj o poplatku, ale len údaj o príkladnom výpočte poplatkov s odkazom na sadzobník poplatkov, určenie RPMN bez týchto nákladov. Žalovaný síce pred odvolacím súdom tvrdil, že rozdiel medzi celkovou čiastkou, ktorú musí dlžník zaplatiť vo výške 24.902,40 eur a násobok mesačnej splátky a počtu splátok (202,98 x 120) predstavuje poplatok za poskytnutie úveru 150 eur a mesačne za vedenie úverového účtu 3,07 eur, tieto údaje musia byť súčasťou úverovej zmluvy. Pokiaľ zmluva tento údaj neobsahuje, neplatne je uvedený aj údaj o RPMN a v konečnom dôsledku to má za následok jeho absencie.

Preto pre absenciu jednej z obligatórnych podmienok uvedenej v § 9 ods. 2 písm. j/ zák. č. 129/2010 Z.z. je nutné spotrebiteľský úver považovať podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona za bezúročný a bez poplatkov.

22. Na základe uvedených okolností potom odvolací súd v súlade s právnym názorom dovolacieho súdu dospel k záveru, že námietky žalobcu vo vzťahu k bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy sú dôvodné čo do dôvodu uvedeného v § 9 ods. 2 písm. i/ a j/ zák. č. 129/2010 Z.z. a vo vzťahu k absolútnej neplatnosti časti zmluvy, ktorá tvorí dohodu o poplatkoch v bode IX odsek 1, 2 a absencie indexu alebo referenčnej úrokovej sadzby v bode III ods. 1, 2.

Preto žalovanému patrí len suma, ktorú žalobcovi požičal, bez úrokov a poplatkov. Bolo zistené, že žalobca uhradil žalovanému celkovo 26.281,84 eur. Žalovanému vznikol nárok na vrátenie len 18.500 eur ako istiny úveru. Rozdiel je suma 7.781,84 eur, ktorú správne prvoinštančný súd priznal žalobcovi ako sumu predstavujúcu podľa § 451 OZ bezdôvodné obohatenie žalovaného, ktoré je povinný vydať, vrátane priznaného príslušenstva, ktoré predstavuje 5 % ročný úrok z omeškania od 10.10.2017 podľa § 517 ods. 2 OZ a § 563 OZ na ktoré dôvody uvedené v prvoinštančnom rozsudku odvolací súd v celom rozsahu poukazuje a s ktorými sa stotožňuje.

23. Obsahom odvolacej argumentácie žalovaného bolo nesprávne právne posúdenie premlčania pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby.

Uznesenie námietky premlčania je procesným úkonom adresovaným súdu majúcim hmotnoprávny charakter, nakoľko je spojený s hmotnoprávnym následkom, ktorým je strata možnosti strany uplatňujúcej nárok domôcť sa ho súdnou cestou. Jej zmyslom je posilnenie právnej istoty subjektov právnych vzťahov pred časovo neohraničeným obdobím trvania hrozby plnenia, súčasne vedie k posilneniu všeobecného právneho princípu, že práva patria bdelym.

Platí pritom, že subjektívna premlčacia doba môže plynúť výlučne v rámci objektívnej premlčacej doby. Ak v rámci nej uplynie, je bez významu posudzovanie uplynutia objektívnej premlčacej doby. Platí tiež, že subjektívna premlčacia doba môže začať plynúť najskôr od začatia plynutia objektívnej premlčacej doby, tiež aj to, že subjektívna premlčacia doba a objektívna premlčacia doba môžu začať plynúť súčasne.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí ak sa nevykonalo v období v tomto zákona ustanovenej (§ 101 - § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka, ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

V prejednávanej veci sa žalovaný bránil aj námietkou premlčania uplatneného nároku z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej doby poukazujúc na to, že žalobca bol dňa 17.09.2015 informovaný o platbe záložcu na úhradu úveru, ktorá bola na účet prijatá 09.09.2015, čo žalobca nepoprel a na pojednávaní 19.09.2018 uviedol, že po tom, čo došlo k splateniu úveru si „uvedomil, že nejako veľa preplatil“.

Odvolačný súd bol upriamený dovolacím súdom na už ustálenú rozhodovaciu prax v otázke počiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v spotrebiteľských veciach, s ktorým názorom sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

Podľa uznesenia NS SR sp. zn. 5Cdo 29/2021 pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, ktorá je bezúročná a bez poplatkov je podstatná skutočná vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve.

Podľa prvoinštančného súdu, ktorý zistil, že objektívna lehota začala plynúť dňa 8.9.2015 (pripísaná na účet dňa 9.9.2015), kedy došlo k splateniu zostatku úveru bolo potrebné sa zaoberať plynutím (najmä počiatkom plynutia) subjektívnej premlčacej doby.

Prvoinštančný súd v intenciách až neskôr ustálenej súdnej praxe správne vyhodnotil, že žalobca sa o tom, že nemal platiť žalovanému v požadovanej sume 24.902,40 eura skutočne dozvedel až zo stanoviska MS SR zo dňa 23.8.2017. Do prijatia tohto stanoviska nebola preukázaná jeho skutočná vedomosť, kedy by mohol svoj nárok riadne vyčíslieť a voči žalovanému si ho uplatniť.

Bolo na strane žalovaného, ktorý túto námietku vzniesol v rámci kontradiktórnosti konania, ktorá sa na dodávateľa vzťahuje, preukázať svoje tvrdenie. V tomto rozsahu žalovaný iný moment plynutia subjektívnej premlčacej lehoty nepreukázal, než pripísanie úhrady zostatku dlhu na úvere dňa 8.9.2015, resp. 9.9.2015. Skutočná vedomosť o možnosti uplatniť si nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a jeho výška bola žalobcovi známa najskôr 23.8.2017 (list MS SR).

Keďže tak, ako to uviedol prvoinštančný súd, subjektívna premlčacia lehota začala plynúť dňa 23.8.2017, podaná žaloba na súd dňa 20.2.2018 je včas, pred uplynutím 2-ročnej subjektívnej lehoty (23.8.2019).

24. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania ako správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP.

V odvolacom konaní úspešnou stranou sporu bol žalobca, ktorému v súlade s § 255 ods. 1 CSP ako úspešnej strane sporu patrí nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu voči neúspešnému žalovanému.

O trovách dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V dovolacom konaní bol úspešný žalobca, preto mu voči žalovanému patrí nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady všetkých trov konania (prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho) rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

9CoCsp/51/2022

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).